

De eerste cover tegen het licht

■ RUUD VAN GESSEL EN HENK ROOZEBOOM

Sonja Barend: voldaan en vrolijk

Niemand wil Nipkow-schijf ophalen en Sonja nummer 1 in top 100 daarmee opende het eerste nummer van Broadcast Magazine. Ruud van Gessel en Henk Roozeboom mailden met beide hoofdrolspelers: Sonja Barend en Wim Kayzer.

Geachte Henk Roozeboom,

Gefeliciteerd met het 250-ste nummer. Destijds heb ik verder niet gereageerd in de pers noch ben ik ingegaan op interview-verzoeken. Heb alleen een brief aan de Nipkow-jury gezonden. Hoewel sindsdien al weer enige eeuwen verstreken zijn, voel ik niet de aandrang nu anders te reageren. Ik vertrouw dat u zulks kunt billijken.

Hartelijk, en veel genoegens tijdens het jubileum,

Wim Kayzer.

De reden Van Wim Kayzer's afwijzing is geen onwil maar bescheidenheid. Hij kreeg de prijs destijds toegekend voor zijn programmaserie *Nauwgezet en wanhopig*. Dat blijkt ook uit de brief aan de toenmalige voorzitter van Stichting Nipkow: Tom Smeets. Waarin overigens ook een opvallende suggestie wordt gedaan. Zien wij hier niet de Gouden Beelden geboren worden?

Goede Tom,

'De redenen van weigering zijn je voldoende duidelijk neem ik aan. Ze hebben welzeker iets te maken met mijn nogal ambivalente houding ten aanzien van prijzen, maar meer nog met een gevoel van overbodigheid: de reacties van de kijkers en de ontmoetingen met Konrád, Semprun, Steiner en Márquez waren werkelijk meer dan voldoende eer. Jullie waardering ervoer ik dan ook als de waardering van een x-

Wim Kayzer

Foto: VPRO

aantal, dat zich schaarde bij al die anderen die gebiologeerd hadden gekeken. Maar enfin ik hoef jou/jullie niets te vertellen over de stuiptrekkingen in het vervuilde bastion dat Nederlandse Televisie heet, het bastion waarin kwaliteit al twee spaden diep is weggespit opdat geen van de omroepen er nog over hoeft te struikelen, laat staan denken. Voor programmamakers als ondergetekende is de VPRO werkelijk de enige toevlucht. Intussen nog een suggestie: Jullie bekronen veelal programmamakers. Maar wat te denken van degenen die námens die programmamakers kijken: de cameramensen. Een cameraman (en in iets mindere mate de geluidsman) kan álles verpesten, hetzij doordat hij verkeerd draait, verkeerd

kadreert, niet aanvoelt wat jij werkelijk wilt, hetzij omdat hij de sfeer op de set naar God helpt, door ongeïnteresseerdheid of juist het tegendeel. De programmamakers baden toch wel in lof als iets een keer wil lukken. *But what about their guardian angels?*

Nogmaals dank voor jullie welwillendheid. Sans rancune, j'espère.

Wim Kayzer

Sonja Barend

Sonja Barend is op dit moment in het zuiden van Frankrijk. Op vakantie, weg uit omroepeland en genietend van alle mooie dingen om haar heen. Broadcast is haar dan ook zeer erkentelijk dat zij toch vanaf haar vakantieadres direct tijd vrijmaakte om aan de 250ste editie mee te werken. Ruud van Gessel mailde met haar en hun correspondentie over toen en de toekomst is hieronder integraal afgedrukt.

Op het eerste nummer stond u op de cover. Kunt u het zich eigenlijk na zoveel andere perspublicaties en media-aandacht nog wel herinneren?

'Nee, daar kan ik mij niets meer van herinneren en dat is niet 'omdat het al begonnen is' als u begrijpt wat ik bedoel. Maar als ik u zeg dat vanwege mijn afscheid van de televisie, bij de VARA persdienst alles bij elkaar opgeteld meer dan vier A4tjes aanvragen zijn binnengekomen voor interviews in kranten, bladen en op radio en televisie, waarvan ik er een aantal heb uitgekozen om wel te doen en tegen de rest met veel dank en in alle bescheidenheid "nee" heb gezegd, (want hoeveel kan en wil een mens over zichzelf blijven praten), dan snapt u wel dat dat in al die jaren niet meer bij te houden is.

Ik heb net weer het aardige boekje *Gezond weer op uit 1984* uitgelezen. Een wonderlijke collage van een vervlogen tijd, bijna al cultuurgeschiedenis geworden, bijzondere televisie. Vervult u dat met nostalgie of gepaste trots?

'Ik heb er zelf nog drie exemplaren van in mijn boekenkast staan. Af en toe valt mijn oog erop. Het is niet de nostalgie waardoor ik word overvallen, ook eigenlijk niet de trots. Veel meer het voldane en vrolijke gevoel dat het mij gelukt is om mijn leven lang werk te doen dat ik van de vroege ochtend tot de late avond boeiend,

spannend en leuk vond tot en met het laatste programma dat -in de veertig jaar waarin ik programma's maakte- het eerste was waarvan ik de inhoud totaal niet kende.

Stel u bent weer jong in 2007. Heeft televisie dan opnieuw die aantrekkingskracht om daar te willen stralen?

'Met het grootste genoegen sprong ik er zo weer in!'

Uw talent en ervaring is van onschatbare waarde voor de jeugd. Ziet u zichzelf die kennis delen achter het spreekgestoelte van een collegezaal of als coach 'achter de schermen'?

'Af en toe ben ik wel eens een uurtje of wat in een collegezaal of op een school voor journalistiek en dan merk ik elke keer weer hoe leuk het is om te praten met mensen die iets willen leren. Verder schreeuw ik veelvuldig tegen collega's op het scherm als ik thuis zit te kijken: dat helpt iets minder!'

Van de laatste pagina van het eerder genoemde boekje citeer ik een ontroerende passage: 'Vroeger, voor de oorlog, toen er nog heel veel joodse moeders waren, werden de kinderen van die moeders in bed gestopt met de wens: Lekker slapen, morgen gezond weer op. Wat zich laat

lezen als de ultieme vertaling van warmte, bezorgdheid en geborgenheid. Actueler ook dan ooit. Denkt u nog altijd aan een vertaling van dat gevoel en engagement, hetzij in een boek, een documentaire of wellicht wel een internetsite?

'Van alles gaat er door mijn hoofd nu ik de tijd heb om te doen en te laten wat ik wil. Maar eerst moet de geest eens even uitwaaien en dan komt er wel iets boven van wat er zo rondzingt in mijn hoofd.

Documentaire, boek, internetsite? Het kan gelukkig allemaal. De televisie heeft veel laten liggen. Dat we beter, aangener en vooral boeiender zouden moeten leven met alle mensen van verschillende afkomst om ons heen. Dat we ze allang Nederlands hadden moeten leren op de televisie zoals Walter en Conny ons vroeger bij Teleac de Engelse taal bijbrachten. Dat het niet ophoudt maar begint bij een broodje shoarma en vooral dat niemand er onderuit kan: wij hebben er niet voor gezorgd dat mensen ver van ons bed het beter kregen en nu komen ze naar ons. Niet op bezoek, maar voor goed. Dus doe er iets aan en maak er wat van!'

Tot slot. Het is druilerig in Breukelen en ik kijk uit op een muur waar een mimosa op het punt van bloeien staat, een wonderdje want dat kan hier eigenlijk niet. Ik heb de plant vorig jaar meegenomen uit Frankrijk. Wat verwondert u als u naar buiten kijkt?

'Bloeiende mimosa! Wel bijna het mooiste dat er bestaat. Die plant moet hier ergens uit de buurt komen en ik neem mij voor om er meteen een te gaan kopen op de markt om te planten in de tuin. Voorlopig staat er een grote bos op tafel samen met rode en paarse anemonen. Het is de eerste dag dat het koud is in drie weken. Al die tijd op het terras kunnen ontbijten. Ik kijk naar de Mont Ventoux. De kale top zit in de wolken. Gaat dit jaar de Tour er weer overheen? Het is doodstil om het huis. Koolmeesjes en roodstaartjes piepen al vast hun lentepiep en vanmorgen hoorde ik een uil. De stokoude buurvrouw zie ik peterselie plukken op de ruine naast ons huis. En ik ga de luiken blauw schilderen. Vakantie!'

Hartelijke groet,
Sonja Barend

"Ik kijk - sinds ik bij de televisie werk - nooit meer voor mijn plezier"

247

Cover
nummer
247